

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 17–18 березня 2016 року)

Суми

Сумський державний університет

2016

5. Лакофф Дж. Когнітивна семантика // Мова і інтелект / Дж. Лакофф – М., 1995 – С. 28.
6. Ткаченко А. П. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): підручник для гуманітаріїв [Текст] / А. П. Ткаченко. - К.: Правда Ярославичів, 1997. – 448 с.
7. Харченко В. К. Функції метафори / В. К. Харченко . – Воронеж, 1992. – 350с.
8. Чудінов А. П. Теорія метафоричного моделювання на сучасному етапі розвитку // Лінгвістика: Бюлетень Уральської лінгвістичної спілки / А. П. Чудінов.. Єкатеринбург, 2000. Т. 5.

АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ COLOUR / КОЛІР (black) НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ

Давиденко І. М.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Жулавська О. О.

Останнім часом зростає інтерес сучасної лінгвістики до мовної концептуалізації світу, де особлива увага приділяється вивченню феномену кольору як одного із основних показників національних культур.

Колір виступає однією з основних категорій культури, “фіксуючи унікальну інформацію про колорит навколишньої природи, своєрідності історичного шляху народу, взаємодії різних етнічних традицій, особливості художнього бачення світу [1, 17]”.

Колір виступає змістовним елементом культури, за допомогою якого можна охарактеризувати та систематизувати предмети і поняття.

У різних куточках світу колір був і залишається одним із засобів пізнання та осмислення світу. Але сфера використання кольорів у символічному значенні розширюється. Кольори вживаються для характеристики простору й часу, стали позначенням окремих соціальних груп.

Одним із засобів вираження концепту COLOUR/КОЛІР (black) є фразеологія як української та і англійської мов.

Одне і те ж саме кольорове судження часто виражається різними словами та виразами, серед яких ми часто використовуємо і фразеологізми.

Колір *black* як в англійській так і в українській мовах може викликати багато асоціацій та містити різноманітні відтінки:

- поганий, страшний – *to depict in black colours* (представляти в поганому світлі), *to paint smth. black* (показувати в найгірших тонах).

Наприклад:

(1) “*Settle that matter between you; perhaps **the devil is not so black as he painted*** [2, 74]”;

- похмурий, поганий – *black looks* (похмурі, несхвальні погляди), *to look black* (мати незадоволений, похмурий, злий вигляд), *things look black* (справи погані).

Наприклад:

(2) “*But when you are depressed your view of things changes and many **things look black*** [2, 392]”.

Насамперед використання лексеми „чорний” є досить поширеним у компаративних зворотах типу укр.: *чорний як...*, англ.: *black as*: англ.: *black as a coal; black as soot*, укр.: *чорний як сажка, вугілля*.

Наприклад:

(3) “*These walls, **black as soot**, are however crossed by a few yellow-to-gold lines, thin as pins or pencils...* [3, 74]”.

Існує група фразеологічних одиниць, яких об’єднує значення “потрапляти в немілість”. З ним пов’язані такі фраземи, як *black books* (немілість), *to be in one’s black books* (бути зневаженим кимось), *black list* (чорний список) та *black mark* (занесення до чорного списку). Дана назва кольору в деяких фраземах може позначати “нечесність”, наприклад: *black conscience* (чорна, нечиста совість), *black market* (чорний, спекулятивний ринок). В деяких сталих висловах чорний колір зводиться до значення “меланхолійний”. Наприклад, *the black dog* (хандра, нудьга) та *the black dog is on one’s back* (нудитися).

Наприклад:

(4) “*As the **blacklist** grew, it would damage the careers of hundreds of American artists* [3, 185]”.

(5) “*How many times in the course of my life, as a black, did I question the path for **black conscience*** [3, 119]”.

Чорний колір є досить потужним для опису почуттів, подій, які нас оточують. Практично всі кольоронайменування фіксують у своїй

змістовій структурі інформацію про ті або інші культурні явища або національно-специфічне бачення реалій, а також особливості цивілізації.

Концепт кольору передає важливу етнокультурну інформацію. Передає ті уявлення, асоціації, які створювалися століттями і з роками розширювалися, набували нових значень і продовжують удосконалюватися.

1. Жаркинбеков Ш. К. Моделирование концепту как метод выявления этнокультурной специфики / Ш. К. Жаркинбеков. – Братислава: Материали IX Конгресу МАПРЯЛ, 1992. – 25 с.
2. Scott W. The Waverley Novels / W. Scott. – L.: Black Dog Publishing, 1860. – 404 p.
3. McNeile H. C. The Black Gang / H. C. McNeile. – NY.: Open Road Media, 2014. – 294 p.

ОСОБЛИВОСТІ, СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ ЖАНРУ *SMALL TALK* (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО КІНОДИСКУРСУ)

Кайнова А. А.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Єгорова О. І.

Мовленнєвий жанр *small talk* є одним із найбільш поширених, пізнаваних, відпрацьованих у спілкуванні та формалізованих жанрів англо-американської фатичної комунікації. Його використання є високо конвенціональним і часто обов'язковим у ситуаціях офіційного або напівофіційного спілкування.

Жанр *small talk* став універсальним в силу особливої затребуваності в епоху «ущільнення» життєвого простору, коли збільшення кількості контактів обумовлює необхідність забезпечення простоти і легкості вербальної поведінки комунікантів. З таких позицій представляє інтерес вивчення особливостей жанру *small talk* як одного із широко поширених і значущих для носіїв мови різновидів спілкування.

Англомовні тлумачні словники наступним чином визначають сенс поняття «*small talk*»: розмова про звичайні або неважливі